

บันทึก

เรื่อง การตีความมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒
(กรณีผลประโยชน์พิเศษตามสัมปทานปิโตรเลียม
ของบริษัท Weeks Petroleum (Thailand) Limited)

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีมีหนังสือด่วนมาก ที่ สร.๐๒๐๓/๒๐๓๙๔ ลงวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๑๗ ถึงเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา ขอให้พิจารณาให้ความเห็นตามข้อหารือของกระทรวงการคลังในปัญหาเกี่ยวกับการให้ผลประโยชน์พิเศษตามสัมปทานปิโตรเลียมของบริษัท Weeks Petroleum (Thailand) Limited โดยมีข้อเท็จจริงสรุปได้ดังนี้ คือ บริษัท Weeks Petroleum (Thailand) Limited ได้มอบเงินจำนวน ๒๕,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐอเมริกาให้แก่กระทรวงอุตสาหกรรม เป็นเงินอุดหนุนประจำปี เพื่อช่วยการวิจัยภายในและภายนอกประเทศ การทดลองตรวจสอบ การศึกษาค้นคว้าและโครงการในสาขาวิชา เช่น ธรณีวิทยา ธรณีฟิสิกส์ วิศวกรรมศาสตร์ เทคโนโลยีด้านอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม วิทยาการด้านจัดการสภาพแวดล้อมและนิเวศวิทยา ทุนเล่าเรียนหรือเงินอุดหนุนสำหรับรายการศึกษาหรือฝึกงานของผู้มีสัญชาติไทยในประเทศไทยหรือต่างประเทศการศึกษาค้นคว้าในวงราชการ หรือการเดินทางเพื่อปรึกษาหารือ ตลอดจนเพื่อประโยชน์อื่นใด ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมและคณะกรรมการปิโตรเลียมพิจารณาเห็นว่าจะช่วยส่งเสริมการพัฒนาประเทศไทย ทั้งนี้ ตามสัมปทานข้อ ๖ (๓)

กระทรวงการคลังขอหารือว่า เงินที่บริษัท Weeks Petroleum (Thailand) Limited มอบให้กระทรวงอุตสาหกรรม จำนวน ๒๕,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา เพื่อให้ผู้รับนำไปใช้ในกิจการเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และทรัพยากรวัสดุของประเทศไทยตามลักษณะและเงื่อนไขในสัมปทานข้อ ๖ (๓) นั้น จะเป็นรายได้ของแผ่นดินซึ่งจะต้องนำส่งคลังหรือไม่

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๒) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าว และได้ฟังคำชี้แจงเพิ่มเติมของผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม (กรมทรัพยากรธรณี) ว่า ตามข้อ ๕ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๑๔) ออกตามความในพระราชบัญญัติปิโตรเลียม พ.ศ. ๒๕๑๔ กำหนดว่า ผู้ขอสัมปทานจะเสนอให้ผลประโยชน์พิเศษ เช่นการให้เงินโบนัส เงินตอบแทน ทุนการศึกษา หรือเงินอุดหนุนในกรณีที่ได้รับสัมปทานด้วยก็ได้ ดังนั้น ผู้ขอสัมปทานปิโตรเลียมจะให้ผลประโยชน์พิเศษแก่รัฐบาลไทยหรือไม่ก็ได้ และจะให้โดยมีเงื่อนไขอย่างใดก็ได้เช่นเดียวกัน สุดแล้วแต่ข้อเสนอของผู้ขอสัมปทาน และข้อเท็จจริงปรากฏว่าผลประโยชน์พิเศษที่รัฐบาลได้รับย่อมแตกต่างกันไปตามข้อเสนอของผู้ขอสัมปทานแต่

ละราย สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า เมื่อพิจารณาลักษณะของเงินจำนวน ๒๕,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา ที่บริษัท Weeks Petroleum (Thailand) Limited มอบให้กระทรวงอุตสาหกรรมแล้วจะเห็นว่า เป็นการให้ในลักษณะเป็นเงินอุดหนุนประจำปีเพื่อให้ผู้รับนำไปใช้ในกิจการเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และทรัพยากรวัสดุของประเทศไทยตามลักษณะและเงื่อนไขในสัมปทานข้อ ๖ (๓)^๑ ซึ่งได้มีข้อกำหนดเกี่ยวกับวิธีการใช้และการจัดการเงินจำนวนดังกล่าวไว้ด้วยว่า ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมและคณะกรรมการปิโตรเลียมกำหนด ซึ่งต่างกับการให้ผลประโยชน์พิเศษอย่างอื่นที่บริษัทมอบให้แก่รัฐบาลไทย อันได้แก่โบนัสเงินสดและโบนัสการผลิตตามที่ปรากฏในสัมปทานข้อ ๖ (๑) และ (๒) ซึ่งในกรณีดังกล่าวนี้ เป็นการให้แก่รัฐบาลไทยโดยไม่มีเงื่อนไขเกี่ยวกับการใช้เงินจำนวนนั้น นอกจากนั้น เงินจำนวน ๒๕,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นผลประโยชน์พิเศษที่บริษัท Weeks Petroleum (Thailand) Limited มอบให้กระทรวงอุตสาหกรรมครั้งนี้ไม่อาจถือได้ว่ามีลักษณะเช่นเดียวกับเงินค่าธรรมเนียมการใช้ยานยนต์บนทางหลวงและสะพาน ดังที่ผู้แทนกระทรวงการคลังกล่าวอ้าง เพราะถึงแม้จะมีกฎหมายกำหนดให้นำเงินค่าธรรมเนียมดังกล่าวไปใช้ได้แต่เฉพาะในการบูรณะทางหลวงและสะพาน และชดใช้เงินกู้ในการก่อสร้างและบูรณะทางหลวงและสะพานเท่านั้นก็ตาม แต่โดยที่เป็นการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมตามกฎหมาย และมีลักษณะเป็นการบังคับแก่ผู้ใช้นานยนต์บนทางหลวงหรือสะพาน ฉะนั้นเงินค่าธรรมเนียมการใช้ยานยนต์บนทางหลวงและสะพานที่เก็บได้จึงต้องนำส่งเป็นรายได้ของรัฐ จากเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงเห็นว่า การที่บริษัท Weeks Petroleum (Thailand) Limited มอบเงิน ๒๕,๐๐๐ ดอลลาร์สหรัฐอเมริกา ให้แก่กระทรวงอุตสาหกรรมในลักษณะ

^๑ ข้อ ๖

ผลประโยชน์พิเศษ

ผู้รับสัมปทานตกลงให้ผลประโยชน์พิเศษ ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๓) เงินอุดหนุนงานพัฒนาการศึกษาของชาติ

ผู้รับสัมปทานจะจัดเงินอุดหนุนประจำปีเพื่อช่วยในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และทรัพยากรวัสดุของประเทศไทยโดยวิธีเช่นนี้คือ

(ก) การวิจัยภายในและภายนอกประเทศ การทดลองตรวจสอบ การพิจารณาศึกษา และโครงการในสาขาวิชา เช่น ธรณีวิทยา ธรณีฟิสิกส์ วิศวกรรมศาสตร์ เทคโนโลยีด้านอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม วิทยาการด้านจิตงานสภาพแวดล้อมและนิเวศวิทยา

(ข) ทุนเล่าเรียนหรือเงินอุดหนุนสำหรับรายการศึกษาหรือฝึกงานของผู้ที่มีสัญชาติไทยในประเทศไทยหรือต่างประเทศ

(ค) การพิจารณาศึกษาในวงราชการหรือการเดินทางเพื่อปรึกษาหารือ

(ง) ประโยชน์อื่นใดซึ่งรัฐมนตรีและคณะกรรมการปิโตรเลียมพิจารณาเห็นว่า จะช่วยส่งเสริมการพัฒนาประเทศไทย

ฯลฯ

ฯลฯ

เงินนั้นให้ใช้จ่ายและจัดการแต่ละปีตามวิธีการที่รัฐมนตรีและคณะกรรมการปิโตรเลียมจะกำหนด

เพื่อให้ใช้ในกิจการตามที่ระบุไว้โดยเฉพาะเช่นนี้ เงินจำนวนดังกล่าวจึงเป็นเงินที่ส่วนราชการได้รับ โดยผู้มอบมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ส่วนราชการใช้จ่ายในกิจการของส่วนราชการนั้น อันได้รับยกเว้น ไม่ต้องนำส่งคลังตามนัยมาตรา ๒๔ วรรคสอง^๒ แห่งพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๐๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๑๗

(ลงชื่อ) ส. โหตระกิตย์
(นายสมภพ โหตระกิตย์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
พฤษภาคม ๒๕๑๗

^๒ มาตรา ๒๔ บรรดาเงินที่ส่วนราชการได้รับเป็นกรณีสิทธิ ไม่ว่าจะได้รับตามกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับ หรือได้รับชำระตามอำนาจหน้าที่หรือสัญญา หรือได้รับจากการให้ใช้ทรัพย์สิน หรือเก็บดอกผลจากทรัพย์สินของราชการ ให้ส่วนราชการที่ได้รับเงินนั้นนำส่งคลังตามระเบียบหรือข้อบังคับที่รัฐมนตรีกำหนด เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดเป็นอย่างอื่น

ส่วนราชการใดได้รับเงินที่มีผู้มอบให้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ส่วนราชการนั้นใช้จ่ายในกิจการของส่วนราชการนั้นก็ให้ส่วนราชการนั้นจ่ายเงินหรือก่อนนี้ผูกพันภายในวงเงินที่ได้รับนั้นได้และไม่ต้องนำส่งคลัง

ในกรณีส่วนราชการได้รับเงินตามโครงการช่วยเหลือหรือร่วมมือกับรัฐบาลต่างประเทศ องค์การสหประชาชาติ ทบวงการชำนัญพิเศษแห่งสหประชาชาติ องค์การระหว่างประเทศอื่นใด หรือบุคคลใด ไม่ว่าจะเป็เงินให้กู้หรือให้เปล่า รวมทั้งเงินที่ส่วนราชการได้รับสืบเนื่องจากโครงการช่วยเหลือหรือร่วมมือเช่นนั้น รัฐมนตรีจะกำหนดเป็นอย่างอื่นโดยไม่ต้องนำส่งคลังก็ได้

รัฐมนตรีจะอนุญาตให้ส่วนราชการที่ได้รับเงินในกรณีต่อไปนี้ นำเงินนั้นไปใช้จ่ายโดยไม่ต้องนำส่งคลังก็ได้ คือ

(๑) เงินที่ได้รับในลักษณะค่าชดเชยความเสียหายหรือสิ้นเปลืองแห่งทรัพย์สินและจำเป็นต้องจ่ายเพื่อบูรณะทรัพย์สินหรือจัดให้ได้ทรัพย์สินคืนมา

(๒) เงินรายรับของส่วนราชการที่เป็นสถานพยาบาล สถานศึกษา หรือสถานอื่นใดที่อำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณประโยชน์ หรือประชาสงเคราะห์

(๓) เงินที่ได้รับในลักษณะผลพลอยได้จากการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่
การจ่ายเงินตาม (๒) และ (๓) ต้องเป็นไปตามระเบียบที่ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีและผู้อำนวยการ